

*Til § 3**Til nr. 1 (§ 327, stk. 1, nr. 1)*

Bestemmelsen er indføjet i retsplejeloven i 2005 og trådte i kraft i den 1. januar 2007. Den omhandler adgangen til i forældremyndighedssager i første instans at meddele fri proces efter reglerne i § 325, når de økonomiske betingelser herfor er opfyldt. Den fri proces meddeles af retten efter § 327, stk. 4. Af § 328 fremgår, at det i almindelighed ikke kræves, at ansøgeren skønnes at have rimelig grund til at føre proces. Ifølge undtagelsen i nr. 1 skal der imidlertid være rimelig grund til at føre sag efter den gældende regel i forældremyndighedslovens § 13, dvs. om ændring af en dom eller en aftale om forældremyndighed. Som det fremgår af § 14 i forslaget til forældreansvarslov, omfatter denne regel nu også sager, der hidtil er behandlet efter § 12. Denne bestemmelse har omhandlet tilfælde, hvor en ugift far, der ikke har haft del i forældremyndigheden, efter en samlivsophævelse anmoder om at få denne. Det er derfor nødvendigt at begrænse undtagelsen i nr. 1 til tilfælde, hvor sagsøgeren anmoder om ændring af en aftale eller dom. Dermed er det fastslået, at de almindelige regler om fri proces også gælder, hvis en ugift far, der som følge af § 7, stk. 3, i forslaget til forældreansvarslov aldrig har haft del i forældremyndigheden, som sagsøger anmoder om fri proces til en sag efter forslagens § 14.

Undtagelsen i § 327 om kravet om rimelig grund til at føre en sag om ændring af en aftale eller dom om forældremyndighed foreslås ligeledes at omfatte ændring af aftale eller dom om barnets bopæl efter § 17, stk. 2, i forslaget til forældreansvarslov.

Til nr. 2-6 og 10 (§§ 448, nr. 2 og 3, 448 a, stk. 1, 448 e, 448 f, 448 g og 455, stk. 1)

Ændringerne i lovens kapitel 42 om ”sager om ægteskab og forældremyndighed” er en følge af, at der i fremtiden vil være særskilte sager om barnets bopæl efter forældreansvarslovens § 17, hvorfor disse sager skal nævnes i bestemmelserne. De processuelle regler om forældremyndighedssager må derfor udvides til også at gælde bopælsager.

Til nr. 7 (§ 450, stk. 2)

Den gældende § 450, stk. 2, foreslås ophævet og udskilt til en særskilt regel. Der henvises til lovforslagets § 450 b og bemærkningerne til denne.

Til nr. 8 (§§ 450 a-450 d)

Den gældende § 450 a foreslås ophævet og i stedet foreslås indsat 4 nye bestemmelser i §§ 450 a-450 d.

Til § 450 a:

Reglen er ny.

Efter den 1. januar 2007 er der sket væsentlige ændringer i behandlingen af sager om forældremyndighed og samvær. Alle sager om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær skal begynde i statsforvaltningen, hvortil anmodninger skal indgives efter § 30, stk. 1 i forslaget til forældreansvarslov. Ifølge stk. 2 og 3, vil parterne normalt blive indkaldt til et møde i statsforvaltningen med henblik på en drøftelse af sagen og af muligheden for at opnå enighed. Opnås der ikke enighed, skal forældre og børn tilbydes børnesagkyndig rådgivning eller konfliktmægling efter § 31. Ifølge § 32 kan statsforvaltningen iværksætte børnesagkyndige undersøgelser, men hvis der er tvist mellem parterne, forudsætter det ifølge bemærkningerne til lovforslaget, at parterne er enige heri.

Opnås der ikke enighed om forældremyndigheden eller barnets bopæl, kan statsforvaltningen afslutte sagen og indbringe den for retten efter § 39, stk. 1, i forslaget til forældreansvarslov. En part kan anmode om sagens afslutning og indbringelse for retten efter reglerne i § 39, stk. 2. Dette gælder, hvis der ikke er opnået enighed under vejledningsmødet, hvis en af parterne ikke ønsker børnesagkyndig rådgivning eller konfliktmægling, hvis børnesagkyndig rådgivning eller konfliktmægling er afsluttet uden opnåelse af enighed, eller hvis initiativtageren har deltaget i et møde, men den anden part er udeblevet trods to indkaldelser.

Reglerne indebærer, at domstolene kan modtage sager, hvor parterne ikke har deltaget i forligsforhandlinger, eller hvor der ikke har været inddraget børnesagkyndige. Navnlig i disse særlige tilfælde kan der være behov for at styrke sagsforberedelsen i retten. Det vil være naturligt at indkalde til et forberedende møde, hvor også forældrene deltager sammen med deres advokater. Det foreslås derfor, at dommeren, hvis denne efter de foreliggende oplysninger skønner det hensigtsmæssigt, kan anmode en børnesagkyndig om at deltage i et – eller måske flere – forberedende møder med henblik på at opnå et forlig mellem parterne. Det kan være hensigtsmæssigt, at de afgiver forklaringer under sagens forberedelse. Der henvises til forslaget til forældreansvarslov afsnit 2.1.3. i de almindelige bemærkninger. Det forudsættes, at den sagkyndige aktivt søger at reducere konflikten, herunder ved under forligsbestræbelserne at sætte fokus på barnets perspektiv. Retten kan anmode den sagkyndige om på egen hånd at tale med parterne eller barnet før det første retsmøde eller efterfølgende med henblik på et nyt forberedende møde. Den sagkyndige kan også anmodes om at indhente yderligere oplysninger, f.eks. fra